Tibb bacısı (qardaşı) işi

ixtisası üzrə təhsil proqramı

Fəxriyyə Məmmədova

ATU-nun Tibb bacısı (qardaşı) işi ixtisası üzrə proqram koordinatoru,
II Uşaq xəstəlikləri kafedrasının dosenti

Bakı-2026

Tibb bacılarının/qardaşlarının
işinə müasir baxış

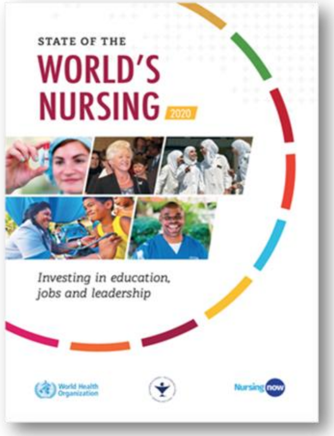

- ÜST verilən məlumata görə, tibb bacıları səhiyyə sistemində xidmətlər göstərən **bütün tibb işçilərinin yarıdan çoxunu** təşkil edir.
- **2030-cu** ilə qədər tibbi xidmətlərin ümumdünya səviyyəsini təmin etmək üçün dünyaya əlavə olaraq **9 mln-dan çox tibb bacısı lazım olacaq**
- Dövlət Statistika Komitəsinin son məlumatına görə, Azərbaycanda 52 min 807 orta tibb işçisi var ki, onların da **37 322 nəfəri tibb bacıları/qardaşlarıdır.**

International Council of Nurses: who we are. Geneva: International Council of Nurses (https://www.icn.ch/who-we-are, по состоянию на 19 февраля 2020 г.).
Состояние сестринского дела в мире, 2020 г.: вложение средств в образование, рабочие места и воспитание лидеров [State of the world's nursing 2020: investing in education, jobs and leadership]. Женева: Всемирная организация здравоохранения; 2020. Лицензия: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.

- Müasir səhiyyədə tibb bacısının rolu əhəmiyyətli dərəcədə genişlənmişdir.
- Tibb bacısı artıq **yalnız icraçı deyil**, **müstəqil qərarvermə bacarığı olan mütəxəssisdir.**
- Təqdim olunan proqram səhiyyə sisteminin real ehtiyaclarına cavab olaraq yaradılan bir təhsil proqramıdır.

Azərbaycanda «Tibb bacısı işi» bakalavriat ixtisasının yaradılması

İxtisasın yaradılma məqsədi: Avropa təhsil sisteminə inteqrasiya, o cümlədən 1999-cu ildə imzalanmış **Bolonya Bəyannaməsinin** müddəalarının həyata keçirilməsi.

EUROPEAN
Higher Education Area

bologna
process

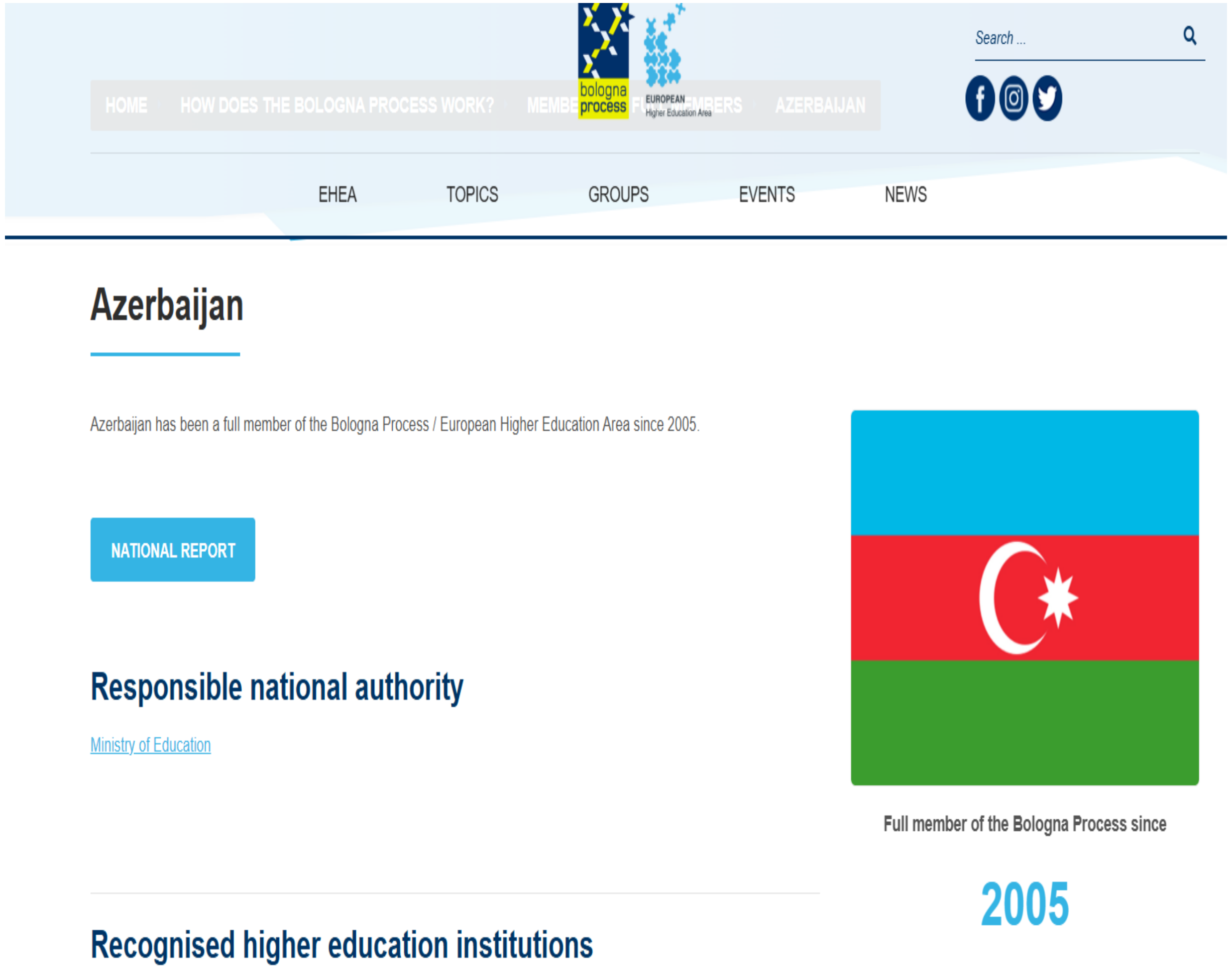

https://ehea.info/page-azerbaijan#:~:text=Azerbaijan%20has%20been%20a%20full%20member%20of,since%202005.%20National%20Report.%20Responsible%20national%20authority.

ATU-nun
«Tibb bacısı (qardaşı) işi» ixtisası

- ATU - Azərbaycanda ali təhsilli tibb bacılığı sahəsində mütəxəssislərini hazırlayan **ilk** ali təhsil müəssisəsidir.
- Proqram Azərbaycan Respublikasının "Təhsil haqqında" Qanununa uyğun hazırlanmışdır.
- Azərbaycan Tibb Univesitetinin nəzdində «Tibb bacısı işi» ixtisası üzrə təhsil 2020 –ci ildən **AR Təhsil Nazirliyinin 28.08.2020 il tarixli F386 №-li qərarına** əsasən həyata keçirilir.
- İxtisasın şifri: 050808 (6009005)
- Təhssil səviyyəsi - **Bakalavriat**
- Proqramın həcmi **240 AKTS** təşkil edir.
- Təhsil müddəti – **4 il**
- ATU-nun İctimai-səhiyyə fakültəsi
- Təhsil yalnız əyani formada həyata keçirilir

ATU-nun «Tibb bacısı (qardaşı) işi» ixtisasının tədris məqsədləri

Peşəkar tibb bacılarının hazırlanması

Məzunların əmək bazarına və davamlı təhsilə hazırlanması

İşəgötürənlər üçün şəffaf və aydın kompetensiya modeli

Əsas fəaliyyət istiqamətləri:

- tibb bacısının klinik təcrübəsi;
- təşkilat və idarəetmə;
- pedaqoji;
- araşdırma.

Müalicə və diaqnostik fəaliyyət sahəsində (klinik təcrübə):

- xəstəxanada və klinikada müxtəlif yaş qruplarından olan xəstələrə tibbi və diaqnostik yardımda iştirak;
- xəstəxanada və evdə tibb bacısının xidmətinin təşkili və həyata keçirilməsi;
- xəstənin vəziyyətinin qiymətləndirilməsi və kəskin xəstəliklər və bədbəxt hadisələr zamanı təcili tibbi yardımın göstərilməsi;
- epidemiyaların ekstremal şəraitində, fəlakət mərkəzlərində əhaliyə tibbi yardım.

Reabilitasiya fəaliyyəti sahəsində:

- reabilitasiya proqramlarının və tədbirlərinin həyata keçirilməsi;
- reabilitasiya işinə tibb bacısı dəstəyinin təşkili.

Profilaktik fəaliyyət sahəsində:

- müxtəlif yaş qruplarından olan əhalinin sağlamlığının möhkəmləndirilməsi və saxlanması üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi;
- təlimin təşkili və xəstənin və onun ətraf mühitinin təliminə nəzarət;
- xəstənin sağlamlığı üçün fiziki, psixi, sosial, ekoloji, etnik risk faktorlarının müəyyən edilməsi və onların sağlamlığa təsirinin azaldılması ilə bağlı ictimaiyyətə məsləhətlərin verilməsi;
- təhlükəsiz xəstəxana mühitinin təmin edilməsi; xəstəyə və ailəsinə müxtəlif yaş dövrlərində sağlamlığını qorumağı, qayğı və özünə qulluq etməyi, sağlam həyat tərzini öyrətmək;
- profilaktika şöbəsinin (kabinetinin), sağlamlıq mərkəzinin işini təmin etmək

Təşkilati və idarəetmə fəaliyyəti sahəsində:

- tibbi sənədlərin uçotu və hesabatının aparılması;
- müxtəlif səviyyələrdə tibb bacısı xidmətlərinin işinin təşkili;
- tibb bacısı fəaliyyətində innovativ texnologiyaların tətbiqi;
- tibbi və statistik məlumatların toplanması və emalının təşkili;
- tibb təşkilatlarında xəstələrin qalması və tibb işçilərinin işləməsi üçün əlverişli şəraitin yaradılması

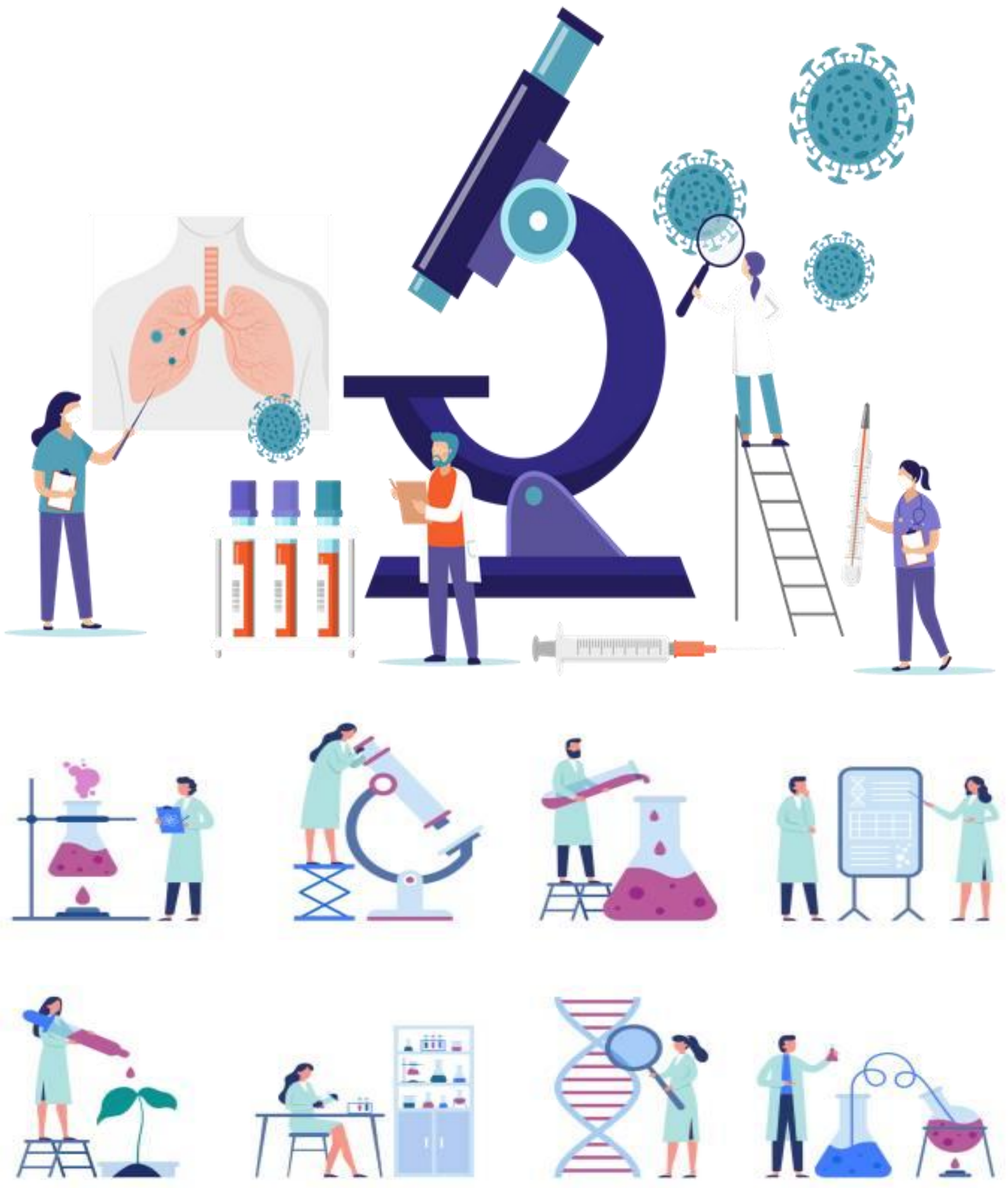

"Tədqiqat fəaliyyəti" sahəsində:

- müxtəlif yaş və cins qruplarından olan əhalinin sağlamlıq göstəriciləri, onların sağlamlıq vəziyyətini xarakterizə edən məlumatların toplanması və ümumiləşdirilməsi;
- elmi ədəbiyyatın və rəsmi statistik icmalların təhlili;
- tibb bacısı və ictimai sağlamlıq sahəsində elmi və praktik tədqiqatların aparılması.

"Pedaqoji fəaliyyət" sahəsində:

- tibb bacısı kadrlarının hazırlanması və ixtisasının artırılması sistemində pedaqoji fəaliyyətin həyata keçirilməsi;
- tibb bacısı işçilərinin hazırlanması və peşəkarlığının artırılması üçün tədris-metodiki materialların işlənib hazırlanması;
- tələbələrin yaradıcılıq qabiliyyətlərinin, özünü öyrənmək bacarığının inkişafı;
- tədris prosesinin planlaşdırılması, metodik işin həyata keçirilməsi, pedaqoji prosesin nəticələrinin qiymətləndirilməsinə yönəlmiş nəzarət tədbirlərinin həyata keçirilməsi;
- tarixən formalaşmış pedaqoji metodların ən yaxşı nümunələrinin tədris prosesinin həyata keçirilməsində tətbiqi, habelə yeni pedaqoji texnologiyaların işlənib hazırlanması.

"Tibb bacısını tibb bacısı öyrədir"

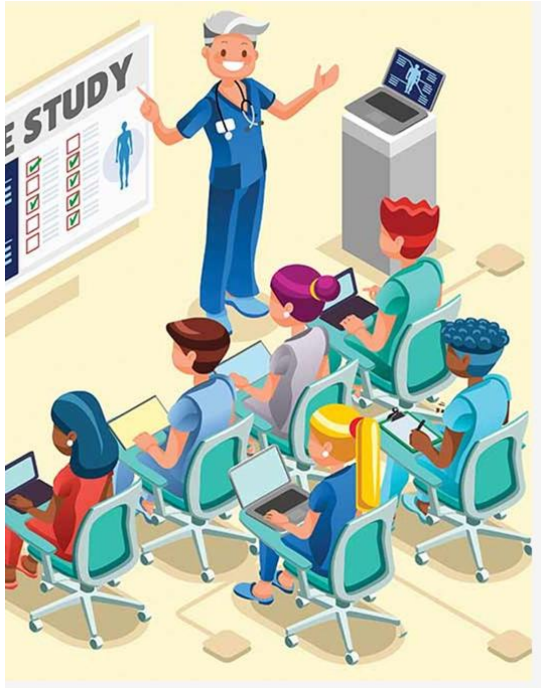

TƏSDİQ EDİRƏM
Tədris və müalicə işləri üzrə prorektor
_________ t.e.d., prof. Sabir Əliyev
"03" 09

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI SƏHİYYƏ NAZİRLİYİ AZƏRBAYCAN TİBB UNİVERSİTETİ
İxtisasın şifri və adı: **050808 – TİBB BACISI İŞİ**

Təhsil müddəti 4 il
TƏDRİS PLANI VƏ FƏNLƏRİN KODLARI

Sıra sayı	Fənlərin adı	AKTS (Kredit sayı)	Fənnin kodu
	İXTİSASIN TƏDRİS PLANINDA (STANDARTDA) NƏZƏRDƏ TUTULAN ÜMUMİ FƏNLƏR BLOKU (Məcburi) – 30 kredit		
1	Azərbaycan tarixi	5	ÜF-01
2	Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya	4	ÜF-02
3	Xarici dil	15	ÜF-03
4	**Seçmə fənlər:**	6	ÜF-04
	4.1. Fəlsəfə, hüququn əsasları, bioetika, multikulturalizmə giriş	3	
	4.2. İnformasiya texnologiyaları, informasiyanın idarəedilməsi	3	
	İXTİSASIN TƏDRİS PLANINDA (STANDARTDA) NƏZƏRDƏ TUTULAN İXTİSAS FƏNLƏR BLOKU (Məcburi) – 140 kredit		
5	Mülki müdafiə	3	İF-05
6	İnsan anatomiyası	6	İF-06
7	Normal fiziologiya	6	İF-07
8	Biokimya	3	İF-08
9	Tibbi mikrobiologiya	3	İF-09
10	Patologiya	6	İF-10
11	Tibb bacısı üçün farmakologiya	3	İF-11
12	Tibb bacılığının əsasları	20	İF-12
13	Tibb bacılığında menecment	3	İF-13
14	Təcili yardımda tibb bacılığı	15	İF-14
15	İctimai sağlamlıqda (Ailə təbabətində) tibb bacılığı	15	İF-15
16	Daxili xəstəliklərdə tibb bacılığı	9	İF-16
17	Mamalıq ginekologiyada tibb bacılığı	12	İF-17
18	Cərrahi xəstəliklər tibb bacılığı	13	İF-18
19	Psixiatriyada tibb bacılığı	8	İF-19
20	Pediatriyada tibb bacılığı	15	İF-20
	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİNİN MÜƏYYƏN ETDİYİ FƏNLƏR BLOKU (Məcburi) – 40 kredit		
	İXTİSASLAŞMAYA AİD MƏCBURİ FƏNLƏR – 30 kredit		
21	Histologiya	2	İMF-01
22	Patoloji fiziologiya	2	İMF-02
23	Parazitologiya	2	İMF-03
24	Biostatistika və epidemiologiya	3	İMF-04
25	Palliativ qulluq üçün tibb bacısı	4	İMF-05
26	Evdə xəstə xidmətində tibb bacılığı	4	İMF-06
27	Onkologiyada tibb bacılığı	2	İMF-07
28	Əmək mühafizəsində (əmək sağlamlığında) tibb bacılığı	3	İMF-08
29	Yoluxucu xəstəliklərdə tibb bacılığı	5	İMF-09
30	Tibb bacılığında pedaqogika	3	İMF-10
	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİNİN MÜƏYYƏN ETDİYİ SEÇMƏ FƏNLƏR BLOKU (Seçməli) – 10 kredit		
1	Tibb bacılığında etika	4	İSF-01
2	Kinezologiya	4	İSF-02
3	Ünsiyyət metodları	4	İSF-03
4	Tibb bacısı üçün tədqiqat	4	İSF-04
5	Cərrahi xəstəliklər	3	İSF-05
6	Daxili xəstəliklər	3	İSF-06
7	Geriatriyada tibb bacılığı	4	İSF-07
8	Nutrisiologiya	3	İSF-08
9	Psixologiyanın əsasları	3	İSF-09
10	Sağlamlığın təbliği	4	İSF-10
	Seçim blokuna aid fənlərdən tələbələr 10 kreditə uyğun fənlər seçməlidir		
	TƏCRÜBƏ– 30 kredit		
1	Klinik bacarıqlar	10	TE-01
2	Tibb bacılığının peşə təcrübəsi:	20	TE-02
	Terapiyada	3	
	Cərrahiyədə	3	
	Pediatriyada	4	
	Mamalıq-ginekologiyada	4	
	Psixiatriyada	2	
	Ailə təbabətində	4	

Ümumi kompetensiyalar

Məzunlar aşağıdakı bacarıqlara yiyələnirlər:

- Dövlət dilində və ən azı bir xarici dildə peşəkar ünsiyyət
- İnformasiya texnologiyalarından istifadə
- Komandada işləmək bacarığı
- Tənqidi düşünmə və qərarvermə
- Etik, sosial və peşəkar məsuliyyət

Peşəkar kompetensiyalar

- Müasir tibb bacısı praktikasına uyğun bilik və bacarıqlara malik olur
- Pasiyentin vəziyyətini qiymətləndirir və qulluq planı tərtib edir
- Sübutlara əsaslanan tibb prinsiplərini tətbiq edir
- Pasiyent və ailə ilə etik çərçivədə ünsiyyət qurur
- Həkim və digər səhiyyə işçiləri ilə əməkdaşlıq edir

İlk məzunlarımız (2024)

Təhsil pillələri

Bakalavr pilləsi → *Magistratura pilləsi* → *Doktorantura pilləsi*

Magistratura pilləsi ↓

Müəllim
İdarəci (menecer)

Doktorantura pilləsi ↓

Elmi işçi

2025

"Tibb bacısı (qardaşı) işi"

Kod: 7009006

Müddət: 2 il

Həcmi: 120 kredit

İxtisaslaşmalar:

- ✓ Pediatriyada tibb bacısı (qardaşı) işi
- ✓ Cərrahiyyədə tibb bacısı (qardaşı) işi
- ✓ Mamalıq və ginekologiyada tibb bacısı (qardaşı) işi
- ✓ Anesteziologiya, reanimasiya və intensiv terapiyada tibb bacısı (qardaşı) işi
- ✓ Stomatologiyada tibb bacısı (qardaşı) işi
- ✓ Təcili tibbdə tibb bacısı (qardaşı) işi

Düşüncəni dəyişə bilmişikmi?

Diqqətinizə görə minnətdaram!